

« Lihevkirina Kurdan li Kurdistana Sûriyê, tenê gerantiya parastina herêmên Kurdî dike »

Encûmena Niştîmanî ya Kurd li Sûriyê (ENKS) di peyama cejna Newrozê de tekezî li ser wê kir: "Têgihîştin û lihevkirina Kurdan li Kurdistana Sûriyê li gorî rêkeftineke diyarkirî, tenê dê gerantiya parastina herêmên Kurdî ji destwerdanên derve bike." Sekreteriya Giştî ya ENKSê di peyama xwe de ragihand: "Gelê Kurd li Kurdistana Sûriyê jî ji siyasetên bi

armanca jinavbirina hebûna wê ya netewî û guhertina demografiya herêmên wê bêpar nebûye, wek projeyên (Kembera Erebi, Serjimêriya Awarte û siyasetên guhertina demografi di salên borî de), lê wî serî li ber van siyaset û projeyên şovenîstî neçemand û hebûna xwe ya niştîmanî wek miletekî xwecihî ku li ser axa xwe ya dîrokî dijî, parast. Her wiha gelê tekez dike jî ku

çareseriya doza Kurdî li Sûriyê di wê yekê de ye ku ew dozeke niştîmanî û doza hemû Sûriyan e." ENKS di beşeke din a peyama xwe de tekez dike, ti alternatîf ji çareseriya siyasî ya krîza Sûriyê re, ji bilî biryarên navdewletî û bi taybetî biryara 2254 û derketina hemû artêş û milîsên biyanî ji Sûriyê, nînin." ENKSê di vê derbarê de jî tekez dike ku hewlên asayîkirina

pêwendiyên û çareseriyên yekalî bi rejîmê re, nabin sedema çareseriyêke dadmend ji kirîza Sûriyê re, lê belê rejîmê dê zêdetir astengiyan li pêşiya her hewlek ji bo pêşvebirina proseya siyasî çêbike. Derbarê yekrêziya navmala Kurdî de, ENKSê tekez dike ku ew pabend e bi belgeya gerentiyan a ku aliyê Amerîkî û serkirdeyê HSDê li ser îmze

kirine. Her wiha ew di wê baweriyê de ye ku têgihîştin û lihevkirina Kurdan li Kurdistana Sûriyê li gorî rêkeftineke diyarkirî, tenê dê gerantiya parastina herêmên Kurdî ji destwerdanên derve bike. ENKS tekez dike jî, ti çareseriyêke siyasî ji kirîza Sûriyê re, bê çareseriyêke dadmend ji doza Kurdî re pêk nayê.

«Parastineke navdewletî ji bo Efrînê»

Kurdistan

Encûmena Xwecihî ya ENKSê ya Efrînê îro 23ê Adarê li bajarokê Cindirêsê di greva li pêş mala 4 şehîdên Newrozê de gotarek pêşkêş kir û tê de daxwaza aşkerekirina vê tawanê û parastineke navdelwetî ji herêma Efrînê re kir. Şeva Newrozê 20ê Adarê li bajarokê Cindirêsê yê ser bi herêma Efrînê ve, hejmarek ji çekdarên grûpa Ceş El Şerqiye ya ser bi Artêşa Niştimanî ya Sûrî ya ku Tirkîye

piştevaniya wê dike, gule bi ser hejmarek welatîyên Kurd ên agirê Newrozê vexistibûn reşandin di encamê de 3 bira û biraziyekî ji malbata Pêşmerg şehîd bûn û 2 kes jî birîndar bûn.

Her 4 şehîd roja 21ê Adarê bi amadebûna hejmareke mezin ji rewşenbîr, kesayetî û xelkê Efrînê bi merasîmekê li goristana Cindirêsê bi xakê hatin spartin û ji wê demê ve greva nerazîbûnê li dijî vê tawanê li pêş mala şehîdan berdewam e. Xwecihîya Efrînê ya

ENKSê jî îro di grevê de gotarek pêşkêş kir û tê de daxwaz kir:

- Helwesteke zelal ji Hêvpeymaniya Opozîsyona Sûriyê (Îtîlaf) li ser vê komkujiyê bê dayîn, ji ber ku ew sîwana siyasî ya grûpên çekdaran e.
- Tawanbarên vê komkujiyê radestî dadgeheke navdewletî bîn kirin û cezayên xwe yê dadmend werbigirin û kesên li pişt van tawanbaran bîn aşkerekirin.
- Hemû komên çekdar ji nava gund û bajaran bîn derxistin.

- Hemû girtiyên di zîndanên grûpên çekdar de yê bê sûc û guneh hatine revandin, serbest bîn berdan.
- Hemû mal û milkên Efrîniyan yê ku ji aliyê

- grûpên çekdar ve dest li ser wan hatine danîn, bo xwediyên xwe yê resen bîn vegerandin.
- Parastineke navdewletî ji herêma Efrînê re.

ENKSê dest ji dosya şehîdkirina 4 welatîyên Kurd li Cindirêsê bernade

Kurdistan

Li bajarê Qamişlo Encûmena Niştimanî ya Kurd li Sûriyê (ENKS) ji bo piştevanîkirina xelkê Cindirêsê û daxwazên malbata şehîdên Newrozê, xwepêşandanek li pêş baregeha Netewên Yekgirtî li dar xist. Li ser banga ENKSê îro li Qamişlo xwepêşandanek li dijî şehîdkirina 4 welatîyên Kurd li bajarê Cindirêsê yê ser bi Efrînê ve hate kirin. Bi dehên alîgirên ENKSê, kesên serbixwe, rewşenbîr û çalakvan tevî xwepêşandanê bûn. Serkirdeyên ENKSê di xwepêşandanê gotin,

heya ku grûpên çekdar ji nava bajarê Efrînê dernekevin û koçber venegerin bajarê xwe, ewê di çalakiyên xwe de berdewam bin. Li ser dirêjahiya 5 rojan, çalakî, gerv û xwepêşandan li dijî kuştina 4 welatîyên Kurd li Cindirêsê di şeva Newrozê de li Efrîn, Rojavayê Kurdistanê û welatîyên cuda ên Ewropayê birêve diçin. nehîştina bînpêkirinên mirovî, sizakirina kujeran û derketna çekdaran ji nava gund û bajaran daxwazên serke yê wan xwepêşandan ne. Encûmena Niştimanî ya Kurd li Sûriyê ji bo

şermazarkirina şehîdkirina 4 welatîyên Kurd li Cindirêsê ji aliyê grûpên çekdar ve xwepêşandanek li pêş baregeha Netewên Yekgirtî li Hewlêrê birêk xist. Şeva 20ê Adarê li bajarokê Cindirêsê yê ser bi herêma Efrînê ve, hejmarek ji grûpa Ceş El-Şerqiye ji ber vexistina agirê Newrozê, gulle li malbateke Kurd reşandin û di encamê de 4 kes şehîd bûn û 2 kes jî birîndar bûn. Vê tawana hovane jî karvedanên tund û nerazîbûn li ser asta navxweya û derve li piştî xwe anîn. Di vê çarçoveyê de, Nûnertiya ENKSê ji bo piştevaniya ji bo şermazarkirina şehîdkirina 4 welatîyên Kurd li Cindirêsê di şeva Newrozê de ji aliyê grûpên çekdar ên ser bi Tirkîyê û ji bo piştevaniya xelkê Cindirêsê xwepêşandanek li pêş baregeha NY li Hewlêrê li dar xist û nameyek xwend û çapek jê radestî baregeha Netewên Yekgirtî li Hewlêrê kir. ENKSê di

nameya xwe de ragihand: "Em di wê baweriyê de ne ku ev tawan ne kirya takekesî ye, lê belê di çarçoveya rêze bînpêkirinê giran ên ji aliyê grûpan çekdar li dijî Kurdan tê kirin e, ku ji aliyê Komîteya Navdewletî ya Bêalî ya Netewên Yekgirtî ve hatine belgekirin. Armanca van grûpên çekdar ew e ku şerê Kurdan bikin û fişarê li wan ku koçber bibin, bi armanca ku demografiya herêmê biguhêrin û nehêlin ku cejna xwe ya netewî pîroz bikin." ENKSê di nameya xwe de daxwaz kir:

- Tawanbarên ji grûpa "Ceş El-Şerqiye" li dadgeheke herêmî yan navdewletî bîn darizandin.
- Hemû grûpên çekdar ji gund û bajaran bîn derxistin û nabe çekdar bi çekên xwe derbasî wan bibin.
- Hemû mal û milkên desteserkirî ji bo xwediyên wan ên resen bîn vegerandin.
- Hemû girtî bo

dadgehên sivil yê dadwerane bêne veguhastin.

- Birîna darên zeytûnan û dizî û talankirina şûnwaran bîn rawestandî, dest ji têkdana jîngeh, çand û dîroka Efrînê bê berdan.
- Rêveberiya Efrîn û gundên wê bo encûmenên xwecihî û xelkê herêmê yê resen bê radestkirin.
- Asankirina vegera xelkê Kurd ên derbider bo malên xwe û vegera koçberan bo cihên xwe.
- Aktîvkirina encûmenên xwecihî û dayîna hêzên rasteqîne.
- Erkê Polîsa Sivil e bajar û bajarokan biparêzin, erkê Polîsê Leşkerî ye ku çavdêriya ketina leşkeran û rêgirtina li ketina çekan bo nava bajarokan e.
- Aşkerekirina çarenivîsa bi hezaran girtiyên Kurd ên bi awayekî neyasayî di girtîgehên grûpên çekdaran de ne û dimildest bêne berdan.

Efrîn bi Şoreşa xwe dîsa dijî û kat dide

Mahir Hesên

Opozisyona Sûriyê hîna jî ji bo rastkirina rêya xwe û berçavkirina siyaseta xwe, ne xwediyê nirxandineke aqilane ye, ango nêrîn û helwesteke cidî û ne durist e, lê mixabin ev opozîsyon û aliyên yê bi ser ve ji girûpên çekdar û xwedênenas, karên nerewa û xirab li devera Efrîn dikin. Her biryar jî, di destê rejima tirk de ya. Ji ber vê yekê, em dibînin ku ew bi navê şoreşê daxwazan dikin, piştî ku karîbûn terazûyê di berjewendiya xwe de bitewînin û rolek cuda bilîzin ji siyaseta Baas ku wê li Sûriyê dabû destpêkirin, di nav de, hewlên hilweşandina pîvana dîrokî ya Kurdên Sûriyê, nayên cuda kirin, ji bo ku ew di destê tirkan de û xizmeta siyaseta wan de ne, ne nûnerê gelê Sûriyê, erkê wê hemahengiya belavkirina terorê ye, bi taybetî li Kurdistana Sûriyê, û xapandina gel û bi zorê. Mînak wek beşdarbûna di şerên dervayî sînoran de, û ev tişt ku me di televîzyon û medyaya civakî de dît bi şandina van çeteyan bo Lîbya û Ermenîstanê.

Li Efrînê - tu mirovekî

aqil nikare hûrgilî û dîmen û kiryarên dijmin û niştecihan(ereb) piştî ku ew bûn mêvan, paşguh bike. Ji ber sedemên gelek peyman û xapandinên ku di nav wan de dijîn, diyarin. Li ser rijandina xwîna kurdan - ku bi comerdî tê pêşkêşkirin, ji bo dilxweşkirina Tirkîyê, piştî ku bi siyaseta wê hat xapandin dilivin. Demagojiya ku komên çekdar di nav xwe de dihewîne, karîbû ku kesên nerm - di nav wan de - jî yê ku ramanê versiyonên DAIŞ'ê de, bi navên din hildigirin. Her kesek çekdar ji bo pozîsyona xwe ya îdeolojîk hevrikek heye û bûye cenawirekî hov, û her aliyek yekser gelek cûrbecûr hildan û tê de her aliyek hewil da ku rewatiya şoreşê bi rengê gunçaw li gorî daxwaz û celebê xwe digire. ew tê birêvebirin, ango alîgirên wê di bin banê opozîsyonê de, ku bi giranî li ser cudabûnên mezhebî dixwe û ava dike, ev sûcdar bi bîr û baweriyên xwe yê xapînok li ser xaka Kurdan bijîn û mînakên ciddî yê bêhejmar hene. bînpêkirinan, ji dijminatîya wan a eşkere û ne veşartî, têkbirin û nehiştina şênîyên wê deverê ji mafên herî bingeîn, û bêparkirina wan ji

mirovatiyê wek tawankarên hêjayî cezakirinê. Di demekê de ku hewl didin wê di bin derewa herêmên rizgarkirî de veşêrin. Mixabin, opozîsyon heta vê gavê ne cidî ye li ser berjewendiya xwe bi dosyaya Kurdên Sûriyê re, belku bi rijandina xwîna û tomarkirina bînpêkirinên hovane bi wan re mijûl dibe. Ev yek bi hevkarî nayê qebûl kirin û dive sûcdarên bînpêkirinê derdixin dadgehên giştî: çi Siyasetmedar, aktîvist, karkerên kirêgirtî û hwd... Ji bo xatirê tirkan bi comerdî peywirên xwe pêşkêş kirin, û çûne li ser çokan. li ber pêlavên tirkan rûniştin, û xwe rezîl kirin, û di cîbicîkirina her karekî ku ji wan re hatiye dayîn, dudilî nebûn, bê şerm, şerkirin û rijandin xwîna Kurdan. Ne tiştêkî veşartî ye ku rejîma Tirk Koalîsyonê tenê weke destekî kirêgirtî û rizgarkerê wê dibîne, bi şertê ku dema pêwîst be wê ji kar derxe û vê rastiye paşguh nekin, û li vir jî bi hemû awayî hewl dide. tê wê wateyê ku bi erebkirin û tirkkirina Efrînê û herêmên kurdî yê din, nasnameya kurdî xeniqandin û ji holê rakirin!

Piştî hemû tiştên ku li

Efrînê qewimîn, ji radestkirina wê ji bo kesên bi navê koçber ên hin herêmên Sûriyê, û kiryarên bînpêkirinên tirsnaq, ji çeteyên kirêgirtî, yê ku di salên borî de wêranî, û hovîti pêk anîn û desteser kirin. Li ber çavê siyasetmedarên opozîsyonê û di bin sîbera siyasî de gelê xwe ji kurdan derxistin - Ji aliyê Hevbendiyê ve, ku bi tenê perdeyekî derewîn e, ku ev rola xemsar li gel dagîrkerên tirk, dûrî hemû nirxên mirovî qebûl kir! Ji ber ku modela wan bû belayekî li ser şoreşa Sûriyê, ku dest bi hêviyên Sûriyê û şoreşa wan kir, nemaze ku tawaneke amade ji aliyê vê çeteyê ve li dijî her kurdekî li navçeyên dagîrkerî heye, ku girêdayî yan jî dilgiraniya wî ye. QSD.

Zêdetir zelal bibe, ev bûn amûrên erzan ên di destê Partiya Baas de, ku lîstika teşhîrkirin û tirsandinê, piştî tofana derew û bilbilên peymanan lîst û serî li siyaseta xiyanetkirina Kurdan da, ku vana kir nezan. xelk teslîmî wê dibin, û tiştê ku ew ji wan re ferz dike qebûl dikin, ji ber vê yekê di eniya herî pêş a şerê li dijî Kurdan de pêşeng ji wan standin. hêzên

tam: kuştin, daxwaza fîdyeyê, dizî û destdirêjî li ser rûmetan. Lê belê, van çeteyan di demeke kurt de li dijî wî derketin, dema ku hemû nîşan dan ku piştî çirûska şoreşê di sala 2011'an de derketiye holê, ew li ber têkçûnê ye, ji ber vê yekê ew bi bazdaneke akrobatîk ber bi dewleta Tirk ve dibezîne, da ku heman rola ku her tim hebû bilîze. berê lîstin. Îro - opozîsyon jî ji bo zêdekirina xisara kurdan kar dike, û guh nade bînpêkirin û kiryarên çekdarên radîkal ên li Efrînê, heta vê kêliyê, da ku destên diz û tawankarên hişk ji bo berdewamiya karê xwe vekin. di nav lîsteya wê de ye, ku wan rijand û lava ji wan kir ku dagîr bikin - bi destpêkirina kiryara dagîrkeriyê re, ji bilî ku serhildana Efrînê gotina xwe dibêje, di kûrahiya tiştê kurdî û sûrî bi hemû pêkhatiyên xwe ve, bêyî sextekarî û korkirinê çav, û hewildanên bêbext hene ku her kesî bi helwestekê bêdeng bike, û ez -li vir- tenê behsa hevbendiyê nakim, ji bilî ku ew ji bo xatirê cih û warên tundûtûjiyê herî zêde werger e.

Seydayê Tîrêj di bîra her Kurdekî de ye

Kurdistan-Bidûvçûn

Helbestvanê helbesta resen nemir Tîrêj di sala 1923an de li parêzgeha Heskê li gundê Nicîmê hatiye dinê. Navê wî yê rastî Nayif e. Ew kurê Heso ye. Gava ew dibe şeş salî, bavê wî mala xwe koç dike û li gundê Sêmitikê bi cîwar dibin. Tîrêj li wê derê û li cem Mele Îbrahîmê Golî, Quranê û çend pertûkên olî dixwîne. Wek gelek helbestvanên kurdan, ew jî di dibistana olî de dest bi xwendin û nivîsandinê dike. Ew, di sala 1937an de hatiye bajarê Amûdê û li wê derê dest bi dibistanê kiriye. Pênc salan li wê dibistanê xwendiyê. Lê ji ber mercên aborî xwendina xwe nedomandiye. Li wê derê, têkiliyên wî bi helbestvanên mezin Cegerxwîn, Qedrî Can, Hesen Hişyar û Nûredîn Zaza re xurt bûye. Bi akam û bandûra wan jî, evîna helbestnivîsandinê di dilê wî de şax daye. Bi wan re xebata niştimanperwerî kiriye û wek gelek

welatperwer û ronakbîrên Kurda, seydayê Tîrêj jî, di nava civata xwebûn/xoybûnê de cihê xwe girtiye. Ligel nivîsandina helbest û çîrokên têkoşînek ramyarî jî meşandiye. Di sala 1952an de bi destê parastinê tê girtin û dîwanek ji helbestên wî yên ne belavbûyî jî tê talan kirin. Mamostayê mezin û bi navûdeng Cegerxwîn di dîwana xwe ya (Kî me Ez) de, li ser seydayê Tîrêj, bi navê wî yê rastî (Nayifê Heso) helbestek nivîsandiye û hêviyên hêja ji wî kiriye. Seydayê Cegerxwîn di wê helbesta xwe de weha dibêje: Ev xwendin û bîzanebûn Nêzîk dikin serxwebûn Xortên wek te pir zana Gerek bêjin; Nezana Bira destên hev bigirîn Di vê rê de em bimirîn..." Ew, ji neçarî demekê dirêj xwe li nav Erebên Cibûran diparêze. Di sala 1973an de berî dide bajarê Hesîçe û li wir bi cîwar dibe, ta ko ji nav me koç dike. Seyda, di bîr û

baweriyên xwe de Berzanî bû. Lê hevaltî bi tu rêxistin û partiyan rê nekir. Kurdekî serbixwe bû. Sed mehder li gora wî bibare. Di roja şemiyê 23ê adara 2002an de, demjimêr heştê hêvarî li nexwêşxaneyê Dr. Îsam Bexdê li bajarê Hesîçe li Cizîrê, helbestvanê helbesta resen seydayê Tîrêj çû ber dilovaniya Xwedê.

Rêjîmên şovenîst digel talankirina dewlemendiya serxak û binxakiya welatê me, bi dijiwariyek mezin êrîşî ser ziman, tore û folklorê kurdî jî dikin. Lê, herwekî xuya ye, ev armanc û daxwaza wan heta niha neçûye serî û di dilê wan de bûye kulek mezin. Ji bo em ji bin destê van rêjîmên şovenîst derkevin, bi sedan serhildan û berxwedanên bi rûmet me daye; bê hejmar law û keçên xwe di vê riyê de gorî kiriye. Ev şer, di warê parastina ziman, tore, û zargotina kurdî de jî, bi dijiwarî dom dike û roj bi roj gûrtir dibe. Ronakbîr, nivîskar, helbestvan û hozanên

Kurd yên bi rûmet di nava vî şerê ha de, cihekî taybetî digrin. Xebat û têkoşînek giranbiha didin. Pêwîst e, ko em vê xebat û têkoşîna hêja û giranbiha kêmbûnê û di vî beşê şerê tevgêra rizgarîxwaziya gelê kurd de, wan tenê nehêlin û ne zindîkuj û mirîperest bin, di saxiyê de xwedî li wan derkevin.

Yek ji wan helbestvanên bi nav û deng jî, seydayê Tîrêj e. Seydayê Tîrêj, li ser şop û riya helbestvanên helbesta Kilasîk ya resen helbesta xwe ristiye. Bi van çend gotinan nerîna xwe di helbestê de diyar kiriye: "Ez li helbestê bi nezim, awaz, qafiye (serwe), û naveroka wê dinêrim. Ev her çar şert wê dikin helbest". Seyda, rûmet, ronahî û cewherê helbestê jî weha dibîne:

Ma rûmeta şî'rê çiyê, ned' karûbara netew debî Ronahiya şî'rê çiyê, pesnê welat kû têt' nebî Çi bikim ji wê şî'ra rijî, danegire dilketin û mejî Dêrdê dil û jan nekûji, çaxê kû cewher têt' nebî Ew, li gorî dîtina xwe van mercan ji bona helbestê dibîne, û ji xwe rê dike mîna per û baskên balayekî baz ku bi yek firê baskê xwe li ezmanê helbesta resen dide û xwe di kûrahiya dilê

xwendevanê helbesta kurdî de cîwar dike. Germahiya tîrêja helbestê, pencên xwe di dil û hestê xwendevan de rewa dike, û xwendevanê xwe di nav tevna pursir û pursiriyê de dîl dike. Bi vê raza ne penî, teztînokên xwêşiyê û akama xwe li dil, hest û derûnan dihingêve. Li pişt evî bazê serbilind, bazekî şêt û bêhempa di gasîna helbesta kurdî de heye. Ew baz jî seydayê nemir Cegerxwîn e. Tîrêj, di bin baskê helbesta Cegerxwîn de berz û mezin dibe. Hînî perwazê û firê dibe. Di behra Cezîrî û Xanî de hevotî melevaniyê dibe. Linik wî, bejna helbestê pir bilind, bi xeml û xêz û bi kêş û serwe ye, bi zimanekî rewan, pesin û halan, haldan û salixdanên rojeve, gazin û hêviyên rewşa gel di jîna jîweriyê de, di yek hest û hizrî de, li ber tîrêja ronîkirina reya hişyariyê tene meyndin. Wek me gotî, bi awayekî klasîk helbestên xwe dihûne: (pesin, şînî, evînî, xweşxwan, perwerî û li ser zimanê bale û teban), kêşa helbestan li ser movik û bi bare ne.

